

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

torsdag 28. oktober 2010 kl 16.30 MERK TORSDAG!

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Grenseveien 88

Kart I

Sak	Side
76/10 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21.09.2010.....	2
77/10 Rapport 21/2010 Etisk handel - holdninger og praksis blant leverandører til Oslo kommune.....	2
78/10 Rapport 22/2010 - Intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet for byggesaker - Oppfølging av rapport 16/2007 Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten.....	3
79/10 Politiets tiltale i Langemyhr-saken.....	5
80/10 Foreløpig innberetning om misligheter ved forvaltning av klientmidler i Bydel Sagene.....	6
81/10 Orientering om forlik med tidligere helse- og sosialombud	8
82/10 Møteplan for kontrollutvalget 2011	8

76/10

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21.09.2010

Protokollen følger vedlagt.

77/10

Rapport 21/2010 Etisk handel - holdninger og praksis blant leverandører til Oslo kommune

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak i møte 26.01.2010 (sak 5) og 23.03.2010 (sak 21) har Kommunerevisjonen gjennomført en kartlegging av holdninger til og arbeid med etisk handel blant leverandører til Oslo kommune. Prosjektet tilhører fokusområdet *anskaffelser* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Kommunerevisjonens rapport 21/2010 gir en kort fremstilling av retningslinjer og krav til etisk handel, samt noe informasjon om status for Oslo kommunes arbeid med etisk handel. Deretter presenteres resultatene fra en spørreskjemaundersøkelse rettet mot private leverandører av varer til Oslo kommune.

Følgende hovedspørsmål er belyst i undersøkelsen:

- Er fokus på etisk handel viktig for leverandører til Oslo kommune?
- Har leverandørene etablert retningslinjer for å bidra til å sikre etisk handel, og eventuelt på hvilke områder?
- Hva gjør leverandørene for å etterleve krav som går frem av FNs og ILOs konvensjoner og lokal lovgivning?
- Har leverandørene kjennskap til om Oslo kommune har stilt krav til etisk handel?

Bystyret vedtok 06.12.2006 (sak 448) at Oslo kommune skal arbeide aktivt for å gjøre Oslo kommune til en Fairtrade-by. 11.03.2010 (sak 1023) vedtok byrådet en ny anskaffelsesstrategi med større vekt på samfunnsansvar og etisk handel. Byrådet og Utviklings- og kompetanseetaten har på ulike områder igangsatt arbeider for å implementere vedtakene og byrådet har i forslag til budsjett for 2011 avsatt 1 mill. til kommunens arbeid med å gjøre Oslo til en Fairtrade-by.

Resultatene av Kommunerevisjonens kartlegging tyder på at leverandører til kommunen var positive til og synes det var viktig med fokus på etisk handel. Leverandørene som deltok i undersøkelsen, oppga at de i stor grad hadde beskrevet eller omtalt etisk handel i styrende dokumenter, og mange opplyste at de hadde stilt krav om etisk produksjon til sine underleverandører.

Samtidig viser undersøkelsen at over en tredel av leverandørene oppga at de ikke hadde kartlagt risikoen for brudd på etiske retningslinjer i sin leverandørkjede, 40 % oppga at de ikke hadde undersøkt om etiske retningslinjer var blitt etterlevd og nesten 60 % opplyste at de ikke hadde en person med etisk handel som sitt ansvarsområde i bedriften.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 21/2010 *Etisk handel – holdninger og praksis blant leverandører til Oslo kommune* presenterer resultatene fra en spørreskjemaundersøkelse om etisk handel rettet mot private leverandører av varer til Oslo kommune. Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens rapport 21/2010 til orientering.

Saken sendes til finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.10.2010 m/vedlegg

78/10

**Rapport 22/2010 - Intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet for byggesaker -
Oppfølging av rapport 16/2007 Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og
bygningsetaten**

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomgått intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet DocuLive på utvalgte områder i Plan- og bygningsetaten. Gjennomgangen er en oppfølging av IT-delen i rapport 16/2007 *Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten*.

Kommunerevisjonen foretok i 2006-2007 en systemgjennomgang av byggesaksbehandlingen i Plan og bygningsetaten, jf rapport 16/2007. Plan- og bygningsetaten avga statusrapport på gjennomførte tiltak 30.06. 2008. Kommunerevisjonen orienterte kontrollutvalget om rapportert status i brev av 13.10.2008.

Kommunerevisjonen har gjennomgått intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet DocuLive på de områdene der det ble avdekket svakheter i 2006-2007 . Gjennomgangen er en oppfølging av IT-delen i rapport 16/2007 - Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten.

Kommunerevisjonens inntrykk er at det er høy bevissthet om IT-sikkerhet i etaten, men at styring av informasjonssikkerheten er nedprioritert til fordel for arbeidet med å utvikle et nytt kvalitetsstyringssystem. Viktige rutiner som årlige sikkerhetsrevisjoner og ledelsens gjennomgang ble instruksfestet i etatens styringsdokument i 2003, men blir ikke gjennomført. Rutiner for risikostyring av IT er ikke ferdig utviklet og plan for driftskontinuitet er delvis utdatert. Etaten har til hensikt å revidere og integrere IT-rutinene i sitt nye kvalitetsstyringssystem, og de gamle rutinene skal gjelde inntil nytt system er på plass.

Kommunerevisjonen anbefaler å prioritere IT-sikkerhet høyt i arbeidet med å integrere IT-rutinene i det nye kvalitetsstyringssystemet.

Etaten har gjennomført tilgangsbegrensninger for flertallet av sine saksbehandlere, men antall personer med tilganger til alle saker er fremdeles høyt. Slik saksbehandlings- og arkivsystemet DocuLive er innrettet mener etaten at det ikke er hensiktsmessig med ytterligere systemtekniske tilgangsbegrensninger. Etter Kommunerevisjonens vurdering vil overvåking av saksfordeling og saksbehandling være hensiktsmessige kompenserende kontroller. Etaten har i noen grad etablert slike kontroller, men systemlogging utnyttes ikke fullt ut, og kontrollene er avhengig av at de etablerte rutinene etterleves på en god måte. Kommunerevisjonen anbefaler følgende tiltak for å styrke overvåkingsfunksjonen:

- Etablere systematisk avviksrapporing til nivået over avdelingsdirektør.
- Dokumentere overvåkingen på en slik måte at den er sporbar.
- Utrede muligheten for å utarbeide en rapport som er basert på den automatiserte loggen og som på en hensiktsmessig måte synliggjør de sakene som er omprioritert i saksfordelingen.

Kommunerevisjonen har også anbefalinger om IT-strategi, stillingsinstrukser for IT-personell, programdringskontroller, stedfortreders ledertilgang til Doculive, bruk av upersonlige brukerkonti i DocuLive og hendelsesstyring.

Rapporten har vært på høring hos Byrådsavdeling for byutvikling og Plan- og bygningsetaten. I sine høringssvar slutter Plan- og bygningsetaten seg i all hovedsak til rapportens vurderinger og anbefalinger og byrådsavdelingen varsler oppfølging gjennom sin løpende dialog med etaten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 22/2010 *Intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet for byggesaker* konkluderer med at Plan- og bygningsetaten har innført systemtekniske tilgangsbegrensninger for flesteparten av sine saksbehandlere, men at et betydelig antall personer fremdeles har tilgang til alle saker. Det vurderes imidlertid som positivt at etaten har til hensikt å integrere styringssystemet for informasjonssikkerhet i det nye kvalitetsstyringssystemet som er under utvikling. Kommunerevisjonen peker på at viktige sikkerhetsrutiner som ledelsens gjennomgang, sikkerhetsrevisjoner, risikohåndtering og katastrofe- og avbruddsplanlegging er nedprioritert, og kontrollutvalget understreker betydningen av å ivareta disse områdene.

Kontrollutvalget vil understreke viktigheten av at Plan- og bygningsetaten iverksetter de foreslåtte forbedringstiltakene og forutsetter at Byrådsavdeling for byutvikling følger dette opp i styringsdialogen med etaten.

Saken oversendes byutviklingskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 18.10.2010 m/vedlegg

Politiets tiltale i Langemyhr-saken

Saken gjelder:

Oslo kommune politianmeldte 26.05.2008 Byggmester Harald Langemyhr AS, eid av Harald Langemyhr, for mulig overfakturering ved leveranse av rehabiliteringsarbeider ved Økern sykehjem. Oppdragsgiver for arbeidene var Omsorgsbygg Oslo KF.

Grunnlaget for anmeldelsen var en rapport fra OPAK som konkluderte med at Byggmester Harald Langemyhr AS hadde overfakturert tre timebaserte rehabiliteringsprosjekter med cirka 22 mill. kroner (eller cirka 57 000 timer) i forhold til en normalkalkyle. Rapportens konklusjon ble understøttet av en undersøkelse gjennomført av PriceWaterhouseCoopers.

29.05.2008 ble det gjennomført en politiaksjon mot Byggmester Harald Langemyhr AS, Harald Langemyhr og personer knyttet til byggmesterfirmaet.

I juni 2008 ble Byggmester Harald Langemyhr AS politianmeldt for brudd på arbeidsmiljøloven og forskriften om allmenngjøring.

Kontrollutvalget ble muntlig orientert om forløpet i saken i utvalgets møte 26.08.2008.

19.01.2009 oppnevnte Oslo tingrett på begjæring fra politiet, SINTEF Byggforsk til å foreta en uavhengig sakkyndigvurdering av omfang og timeforbruk for de tre rehabiliteringsprosjektene.

Politiets etterforskning resulterte i tiltale datert 19.07.2010 mot Byggmester Harald Langemyhr AS, Harald Langemyhr og en tidligere ansatt leder i Langemyhrs byggmesterfirma.

Tiltalen omfatter grovt bedrageri på minst kr 18 408 484 og forsøk på grovt bedrageri på kr 4 333 712. Disse tiltalepostene gjelder Harald Langemyhr og den tidligere lederen i byggmesterfirmaet.

Tiltalen omfatter også brudd på arbeidsmiljølovens bestemmelser om alminnelig arbeidstid om å følge opp pålegg gitt av arbeidstilsynet og om å sikre arbeidstakeres arbeid på tak med rekkverk eller annen sikring. Disse tiltalepostene gjelder for Harald Langemyhr og Byggmester Harald Langemyhr AS.

Det fremgår av tiltalen at det forbeholdes nedlagt påstand om erstatning til Omsorgsbygg Oslo KF / Oslo kommune. Kommunen har dessuten tatt ut forliksklage for å avbryte fristen for å reise et eventuelt sivilt søksmål med krav om erstatning.

Straffesaken ble 30.09.2010 berammet til september 2011. Påtalemyndigheten har anket avgjørelsen, og bedt om at saken berammes våren 2011. Det er satt av 14 uker til hovedforhandling.

Kommunerevisjonen bistod på anmodning fra Oslo politidistrikt med fem personer under politiaksjonen i mai 2008. Kommunerevisjonen har videre bistått politiet med en undersøkelse hvor formålet var å fordele på person og per prosjekt samtlige timer ført i lønnsregnskapet til Byggmester Harald Langemyhr AS for perioden mars 2007 (oppstart fastprisoppdrag) til februar 2008 (siste fakturerte periode). Totalt dreide det seg om cirka 60 prosjekter og i snitt i overkant av 100 personer.

Kontrollutvalget behandlet 26.01.2010, sak 4, Kommunerevisjonens forslag til gjennomgang av Omsorgsbyggs arbeid med å etablere sykehjem i Spania. Det framgår av saken at Kommunerevisjonen de senere årene har påpekt en rekke mangler knyttet til anskaffelser i Omsorgsbygg. Det framgår samtidig at Omsorgsbygg har gjennomført en rekke tiltak på anskaffelsesområdet, bl.a. ved etablering av en seksjon for anskaffelser og gjennomføring kompetanseutvikling/sertifisering. Kommunerevisjonens rapport 1/2010 *Kontroll av anskaffelser i 16 virksomheter* som ble behandlet i samme møte, viste at Kommunerevisjonen gjennom en breddeundersøkelse i 2009 fant få avvik og ingen vesentlige brudd på anskaffelsesregelverket i Omsorgsbygg.

Kontrollutvalget bestilte 26.08.2010, sak 63 en grundigere undersøkelse rettet mot anskaffelser, intern kontroll og økonomistyring som kan bidra til å bekrefte om Omsorgsbyggs prosedyrer og praksis faktisk er betydelig forbedret sammenlignet med situasjonen for noen år siden. Denne forvaltningsrevisjonen vil bli rapportert i første halvår 2011.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sak om politiets tiltale mot Byggmester Harald Langemyhr AS m.v. knyttet til rehabiliteringsoppdrag for Omsorgsbygg Oslo KF til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli underrettet om resultatet av straffesaken.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling m/vedlegg

80/10

Foreløpig innberetning om misligheter ved forvaltning av klientmidler i Bydel Sagene

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen mottok 21.09.2010 underretning fra Bydel Sagene om at en forvalter i sosialtjenesten i bydelen hadde begått økonomiske misligheter.

Fredag 10.09.2010 avdekket sosialsenteret at en forvalter av klientmidler hadde foretatt utbetalinger fra klientkonti til en konto tilhørende et selskap eid av vedkommende forvalters

samboer. Forvalteren hadde fratrudd sin stilling på sosialsenteret 31.08.2010. Forholdene ble avdekket i forbindelse med at en annen forvalter overtok vedkommendes klientportefølje.

En videre undersøkelse i regi av sosialsenteret avdekket til sammen 37 transaksjoner med overføring fra klientkonti til samboerens selskap. Totalt beløp transaksjonene seg til kr 171 785.

Flere av utbetalingene fremstår som om de gjelder innbetaling av husleie til Boligbygg Oslo KF. På kvitteringen fra nettbanken fremkommer Boligbygg Oslo KF som mottaker av beløpet. På samme måte står Boligbygg Oslo KF som mottaker av beløpet på bankkontoutskriften for klientkontoen. I nettbanken er imidlertid mottakers konto registrert med kontonummeret til det aktuelle selskapet. Boligbygg Oslo KF er orientert om saken.

Andre utbetalinger gjelder ekstra utbetalinger til klientene. Det fremstår på kvitteringen fra nettbanken som om klienten selv mottar pengene. På samme måte står klienten som mottaker på kontoutskriften for klientkontoen. Mottakers kontonummer er imidlertid registrert med kontonummeret til samboerens selskap.

Handlemåten til forvalteren i denne saken, er i prinsippet lik den som ble avdekket i Bydel Grorud, jf Kommunerevisjonens rapport 08/2010 *Misligheter ved frivillig forvaltning av klientmidler i sosialtjenesten – Bydel Grorud*. Kommunerevisjonen vil snart fremsende sak til kontrollutvalget etter en undersøkelse rettet mot 9 bydeler som en oppfølging av rapport 11/2008 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler*. Bydel Sagene er imidlertid ikke omfattet av den undersøkelsen.

Bydel Sagene har igangsatt en prosess for å erstatte de beløp som sosialsenterets klienter på denne måten urettmessig har blitt tappet for.

Vedkommende forvalter var ansatt i sosialtjenesten i Bydel Sagene et drøyt år. Forvalteren ble anmeldt til Oslo Politidistrikt 16.09.2010. Kommuneadvokaten begjærte samme dato Oslo Byfogdembete om midlertidig sikring og med påstand om arrest, i eiendeler tilhørende forvalteren og selskapet til vedkommendes samboer, oppad begrenset til kr 250 000 for hver.

Bydel Sagene fortsetter sine undersøkelser for å sikre at alle mislige transaksjoner blir avdekket. Det skjer i dialog med Kommunerevisjonen.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens foreløpige innberetning av 11.10.2010 om misligheter ved sosialtjenesten i Bydel Sagene til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli underrettet om resultatet av de undersøkelser som fremdeles pågår, samt utfallet av politianmeldelsen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.10.2010

81/10

Orientering om forlik med tidligere helse- og sosialombud

Saken gjelder:

Kontrollutvalget behandlet *Undersøkelse av utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse og sosialombudet i Oslo* i møte 15.06.2010, sak 57. I vedtaket ba utvalget om å bli orientert når det endelige resultatet av den rettslige prosessen forelå.

28.09.2010 inngikk Oslo kommune og tidligere helse- og sosialombud Petter Holm avtale om forlik. Forliket innebar blant annet at Petter Holm trakk sitt søksmål mot kommunen om urettmessig avskjed. Han har fratrudd sin stilling i Oslo kommune.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar forlik mellom tidligere helse- og sosialombud Petter Holm og Oslo kommune til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.10.2010

82/10

Møteplan for kontrollutvalget 2011

Saken gjelder:

Forslag til møteplan for kontrollutvalget for 2011 legges med dette fram. Det er lagt opp til at møteplanen for hele 2011 vedtas i samsvar med bystyrets og bystyrekomiteenes praksis.

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Det avholdes møter i kontrollutvalget:

Tirsdag 25.01.2011

Tirsdag 01.03.2011

Tirsdag 29.03.2011

Torsdag 28.04.2011 (regnskapsmøte)

Torsdag 05.05.2011

Tirsdag 14.06.2011

Tirsdag 30.08.2011

Tirsdag 27.09.2011

Tirsdag 25.10.2011

Tirsdag 22.11.2011

Tirsdag 13.12.2011

Møtene starter kl. 16.30 bortsett fra møtene 14.06.2011 og 13.12.2011 som starter kl. 15.30.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 18.10.2010

Kontrollutvalgets sekretariat, 19.10.2010

Reidar Enger
sekretariatsleder